

UNIWERSYTET MEDYCZNY
IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCŁAWIU

Wydział Nauk o Zdrowiu

**STRATEGIA ROZWOJU KIERUNKU
POŁOŻNICTWO
W LATACH 2013 – 2020**

Wrocław, październik 2013r.

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Analiza czynników zagrożenia, silnych i słabych stron oraz szans rozwoju kierunku położnictwo	4
3. Strategia rozwoju kierunku położnictwo w kontekście strategii rozwoju Uczelni i Wydziału, a także w kontekście międzynarodowym	6
4. Cele strategiczne dla kierunku położnictwo	7

1. Wstęp

Kierunek POŁOŻNICTWO na Wydziale Nauk o Zdrowiu ma głębokie korzenie wyrastające z historii powojennej Szkoły Medycznej dla Położnych we Wrocławiu, istniejącej od 1946r. Do roku 2006 Medyczna Szkoła Zawodowa dla Położnych stanowiła samodzielną placówkę, która była nadzorowana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, z uprawnieniami nadawania dyplomu zawodowego Położnej.

W 2005 roku, na skutek reorganizacji szkolnictwa, pomaturalne szkoły zawodowe zostały podniesione do rangi Wyższych Szkół Zawodowych jako I stopień kształcenia na poziomie licencjata, z otwartą drogą kształcenia na poziomie II – magisterskim i poziomie III, dla wyróżniających się absolwentów z dyplomem magistra, w ramach wyższych uczelni uniwersyteckich.

Na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu, na Wydziale Nauk o Zdrowiu, pośród 6 kierunków, Położnictwo zajmuje znaczącą pozycję. Kierunek posiada trzy stopnie kształcenia: I stopień Licencjata Położnictwa, II stopień magistra Położnictwa oraz studia doktoranckie.

Obecnie po licznych przekształceniach organizacyjnych Wydziału prowadzone jest kształcenie położnych w trybie studiów stacjonarnych, niestacjonarnych, a także pomostowych (niestacjonarnych dla absolwentów pomaturalnych szkół medycznych).

Absolwentami kierunku położnictwo są zarówno kobiety jak i mężczyźni, odnajdujący zatrudnienie w podmiotach wykonujących działalność leczniczą na terenie całego kraju, a także za granicą. Absolwenci studiów otrzymują prawo wykonywania zawodu położnej/położnego, uprawniające ich do wykonywania czynności zawodowych zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 15.07.2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz.U.2011.174.1039 ze zm.).

Kształceniem położnych na Wydziale Nauk o Zdrowiu zajmują się nauczyciele naukowo-dydaktyczni i dydaktyczni zatrudnieni przede wszystkim w:

- Katedrze Ginekologii i Położnictwa:
 - Zakładzie Ginekologii
 - Zakładzie Położnictwa
 - Zakładzie Położnictwa Praktycznego

Zajęcia dydaktyczne dla studentów kierunku położnictwo prowadzą także inne katedry i zakłady Wydziału Nauk o Zdrowiu, zgodnie z zakresem ich kompetencji oraz zapotrzebowaniem określonym w planie kształcenia.

Studenci w trakcie kształcenia uczestniczą w licznych badaniach naukowych realizowanych przez ich promotorów, jak również prowadzą samodzielne projekty naukowe i badawcze. Ponadto realizują swoją aktywność badawczą w Studenckim Kole Naukowym Położnictwa Praktycznego, które corocznie od 2007 roku razem z Katedrą Ginekologii i Położnictwa organizuje konferencje naukowe.

Kształcenie studentów odbywa się na Wydziale Nauk o Zdrowiu w oparciu o Rozporządzenie MNiSW z dnia 9.05.2012r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa (Dz.U.2012.631).

Studia na kierunku położnictwo realizowane są w oparciu o Europejski System Transferu Punktów (ECTS), dzięki czemu studenci mają możliwość uczestniczenia w trakcie studiów w wymianie międzynarodowej, podnoszenia swoich kompetencji zawodowych w innych uczelniach w Europie, z którymi Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu zawarł stosowne porozumienie.

Studenci mają możliwość publikowania artykułów naukowych w czasopismach: „Pielęgniarstwo i Zdrowie Publiczne” (wydawca: Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu) oraz „Współczesne pielęgniarstwo i ochrona zdrowia” (wydawca: Europejskie Centrum Kształcenia Podyplomowego we Wrocławiu). Publikowanie recenzowanych artykułów wzmacnia pozycję studentów, jako kandydatów na studia II stopnia.

2. Analiza czynników zagrożenia, silnych i słabych stron oraz szans rozwoju kierunku położnictwo

W celu określenia kryteriów pozycjonowania kierunku położnictwo na Wydziale Nauk o Zdrowiu UMW przeprowadzono ocenę postrzegania kierunku zarówno przez pracowników Wydziału, studentów jak również absolwentów i pracodawców, którzy zatrudniają absolwentów. Analiza wykazała następujące czynniki:

Silne strony:

1. Utrzymywanie wzajemnych relacji pomiędzy Wydziałem, a pracodawcami i samorządem zawodowym położnych, w celu transferu potrzeb i oczekiwań wobec kandydatów do pracy w zawodzie położnej.
2. Program kształcenia dostosowany do wymagań rynku pracy i oczekiwań studentów.
3. Stały nadzór kierowników katedry i zakładów nad aktualnością merytoryczną prezentowanych studentom treści.
4. Dobre wyposażenie pracowni praktycznych (nauczania umiejętności praktycznych z pielęgniarstwa położniczego, neonatologicznego i ginekologicznego w warunkach symulowanych).
5. Profesjonalna i kompetentna kadra naukowo - dydaktyczna.
6. Duża liczba nauczycieli akademickich z tytułem, stopniem naukowym i/lub prawem wykonywania zawodu położnej.
7. Przygotowanie absolwentów zarówno do pracy w podmiotach leczniczych, jak również do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej w dziedzinie pielęgniarstwa położniczego.
8. Możliwość wspólnego z nauczycielami akademickimi publikowania prac naukowych w czasopismach naukowych.

Słabe strony:

1. Wysokie koszty kształcenia na kierunku położnictwo w trybie niestacjonarnym i przez to ograniczenie dostępności do studiów dla położnych, które uzyskały dotychczasowe kwalifikacje zawodowe w pomaturalnych szkołach medycznych.
2. Niski status zawodowy położnej w środowisku społecznym, niedostateczne wartościowanie pracy zawodowej.
3. Niewystarczająca współpraca z pracodawcami prywatnymi na rynku opieki zdrowotnej, a przez to niewystarczające uwzględnianie ich oczekiwań wobec absolwentów.
4. Ograniczone możliwości kształcenia praktycznego w ramach kierunku (brak własnej bazy klinicznej katedry)
5. Duża liczebność grup studenckich na zajęciach praktycznych.
6. Trudności lokalowe Wydziału, niesprzyjająca baza lokalowa, brak dostępności dla osób niepełnoprawnych w budynku.
7. Brak najnowocześniejszego sprzętu dydaktycznego, w tym specjalistycznych fantomów do symulacji medycznych, dostępnych w innych uczelniach w Polsce.

Szanse:

1. Poprawa jakości kształcenia położnych w obszarze umiejętności praktycznych i kompetencji oczekiwanych przez sektor prywatnej opieki zdrowotnej.

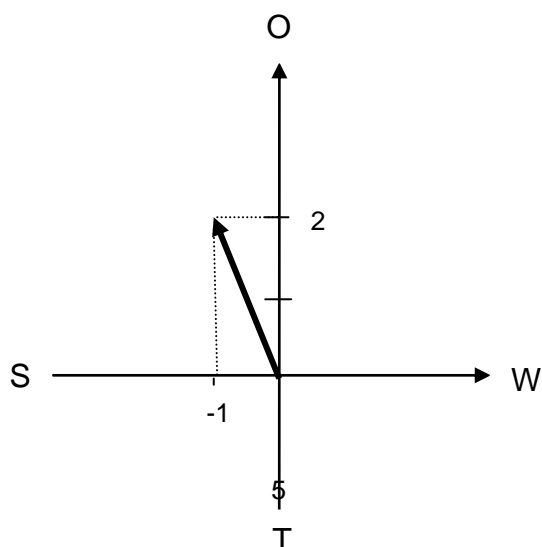
2. Współpraca ze szkołami średnimi, promowanie zawodu położnej jako zawodu atrakcyjnego z punktu widzenia kandydata na studia.
3. Współpraca międzynarodowa, wspólne programy kształcenia studentów, wymiana doświadczeń w zakresie pielęgniarstwa położniczego zarówno w stosunku do studentów jak również kadry naukowo-dydaktycznej.
4. Ścisła współpraca z samorządem zawodowym położnych w zakresie badań związanych z przyszłością zawodową położnych i możliwymi modyfikacjami programu kształcenia.
5. Stałe podnoszenie kompetencji zawodowych nauczycieli akademickich poprzez ich udział w międzynarodowych i krajowych programach badawczych, projektach naukowych i wymianie doświadczeń.
6. Rozwój kształcenia ustawicznego położnych, wzmocnienie potencjału studiów podyplomowych i specjalizacji zawodowych, realizowanych dla położnych pracujących już w zawodzie.

Zagrożenia:

1. Wzrost konkurencyjności innych uczelni kształcących na kierunku położnictwo na terenie kraju.
2. Obniżanie prestiżu zawodowego położnych w kontekście zmniejszającej się liczby kandydatów na studia.
3. Zmiana stanu prawnego dopuszczająca do pracy na terenie Unii Europejskiej położnej z prawem wykonywania zawodu, które kwalifikacje zawodowe uzyskały w średnich szkołach pomaturalnych.
4. Niż demograficzny i zmniejszająca się liczba kandydatów na kierunek położnictwo na Wydziale Nauk o Zdrowiu.

W celu interpretacji wskazanych czynników przeprowadzono analizę wektorową i na jej podstawie dokonano wyboru strategii rozwoju kierunku położnictwo.

	Silne strony (S)	Szanse (O)	
oś OX	-8	6	oś OY
	Słabe strony (W)	Zagrożenia (T)	
	7	-4	
	-1	2	

Wektor strategiczny znalazł się w II ćwiartce czteropolowego układu współrzędnych, wskazując na potrzebę realizacji strategii wykorzystującej silne strony kierunku (S) z równoczesnym silnym wykorzystywaniem istniejących szans (O). Wskazany w analizie wektorowej rodzaj strategii oznacza przyjęcie przez kierunek pielęgniarstwo strategii agresywnego rozwoju, którego poszczególne cele strategiczne zostaną określone w dalszej części niniejszego opracowania.

3. Strategia rozwoju kierunku położnictwo w kontekście strategii rozwoju Uczelni i Wydziału, a także w kontekście międzynarodowym

Przyjęte przez Wydział i Uczelnię kierunki strategiczne odnoszące się do procesu dydaktycznego, w perspektywie kierunku położnictwo odnoszą się do następujących celów:

1. Doskonalenie jakości procesu dydaktycznego.
2. Osiągnięcie przez Wydział znaczącej pozycji naukowej w kraju i za granicą.
3. Profesjonalne zarządzanie Wydziałem.

Cele 1 i 2 mogą być osiągnięte przez wszystkich pracowników zajmujących się kształceniem na kierunku położnictwo, zaś cel 3 może być osiągany przez kierowników zakładów i katedr. Należy dążyć do ciągłego doskonalenia w obszarze zarządzania procesem kształcenia, a także wzmacniać motywowanie (także pozafinansowe) w tej dziedzinie.

Znajdujące się na etapie konsultacji założenia budżetu Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020, w szczególności programu operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój (PO WER 2014 – 2020) stanowią wyzwanie dla kształcenia na kierunkach medycznych, a w szczególności kierunku położnictwo, ponieważ jednymi z celów strategicznych tego programu są:

- wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,
- poszukiwanie nowych, niestosowanych dotąd na szerszą skalę innowacyjnych metod rozwiązywania problemów społecznych takich jak: bezrobocie, wykluczenie społeczne czy brak kwalifikacji i wykształcenia; wypracowywanie tych metod będzie odbywać się w drodze tworzenia i testowania nowych rozwiązań a także poprzez przenoszenie rozwiązań stosowanych w innych krajach (współpraca ponadnarodowa),
- realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej czyli np. staży i praktyk zagranicznych w ramach programów Erasmus czy Leonardo da Vinci
- realizację działań ukierunkowanych na bezrobotne osoby młode w wieku od 15. do 24. roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych i Gwarancji dla młodzieży.

Dzięki tej perspektywie bardzo realne wydają się nowe możliwości umiędzynarodowienia studiów na kierunku położnictwo, pozyskiwanie nowych zagranicznych partnerów do realizacji procesu dydaktyki, jak również możliwość ustawicznego podnoszenia kompetencji pracowników i delegowanie ich na staże i wyjazdy studyjne celem transferu wiedzy, umiejętności i nowych metod kształcenia studentów.

Istotnym z punktu widzenia współpracy międzynarodowej jest proces wygaszania finansowania studiów niestacjonarnych dla położnych, które uzyskały kompetencje zawodowe w szkołach pomaturalnych (tzw. studia pomostowe). Zgodnie ze wskazówkami Zespołu Ekspertów powołanych

do oceny walidacji programów POKL realizowanych przez Departament Pielęgniarek i Położnych w Ministerstwie Zdrowia, nie planuje się już kontynuacji finansowania wsparcia pomostowego dla położnych, które chcą ukończyć studia I stopnia. Nowe działania realizowane w ramach Programu Operacyjnego WER 2014 – 2020 dają szansę nie tylko na rozwój kierunku, ale też na nawiązanie ścisłej współpracy międzynarodowej, transfer wiedzy pomiędzy nauczycielami akademickimi z krajów Unii Europejskiej i wymianę studentów. Cele te wpisują się w strategię Wydziału i Uczelni.

4. Cele strategiczne dla kierunku położnictwo

W kontekście zdefiniowanej w pkt. 2 niniejszego opracowania strategii agresywnego rozwoju, a także wobec potrzeby zwiększenia atrakcyjności kształcenia na kierunku położnictwo na Wydziale Nauk o Zdrowiu, zdefiniowano szereg celów strategicznych i przypisanych im działań, których celem jest operacjonalizacja strategii:

CS 1. Wzmocnienie silniejszych relacji z samorządem zawodowym położnych i pracodawcami, w celu transferu potrzeb stawianych absolwentom kierunku przez pracodawców i rynek pracy

DZ a. powołanie rady koordynacyjnej złożonej z przedstawicieli Wydziału, pracodawców i przedstawicieli samorządu zawodowego, której zadaniem będzie opracowywanie modeli kompetencyjnych dla absolwentów kierunku

DZ b. opracowanie otwartego katalogu pracodawców zainteresowanych udziałem w kształceniu praktycznym studentów – umożliwienie zdobycia praktyki w podmiotach leczniczych zajmujących się różnymi dziedzinami medycyny; wprowadzenie mechanizmów kontroli efektywności i jakości praktyk zawodowych realizowanych poza Wydziałem

CS 2. Stałe monitorowanie jakości kształcenia na kierunku położnictwo, działania benchmarkingowe z innymi uczelniami kształcącymi położne w Polsce; włączanie studentów w proces dydaktyczny, respektowanie ich prawa do wyrażania swojej opinii i oczekiwań wobec programu zajęć, reagowanie na wszelkie nieprawidłowości związane z procesem dydaktycznym; utworzeniu wiodącego ośrodka klinicznego, funkcjonującego w oparciu o nowoczesną, kompleksowo wyposażoną bazę kliniczną, realizującą działalność kliniczną, dydaktyczną i naukową zgodnie z priorytetami Uniwersytetu Medycznego

DZ a. ścisła współpraca kierowników katedr ze starostami grup studenckich, zaangażowanie ich w stałe doskonalenie planu kształcenia, przekazywanie nowoczesnych treści

DZ b. tworzenie systemu sieci naukowych z innymi uczelniami medycznymi, nie stanowiącymi konkurencji, w celu transferu dobrych praktyk w kształceniu pielęgniarek

DZ c. tworzenie międzyuczelnianych zespołów badawczych i naukowych w obszarze położnictwa

CS 3. Nawiązanie współpracy międzynarodowej z uczelniami kształcącymi na kierunku położnictwo, zapewnienie możliwości transferu wiedzy w zakresie umiejętności dydaktycznych pracowników, jak również realizowania części programu studiów za granicą

DZ a. współpraca w fundacjami i organizacjami wspierającymi uczelnie w poszukiwaniu partnerów międzynarodowych (m.in. Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, program Leonardo da Vinci, Erasmus)

- DZ b. większe zaangażowanie koordynatora wydziałowego programu Socrates – Erasmus w poszukiwanie możliwości współpracy studentów z uczelniami za granicą, wspieranie ich w procesie kształcenia z udziałem partnerów zagranicznych
- DZ c. zwiększenie zaangażowania koordynatorów przedmiotów w zakresie organizacji trybu studiów, które umożliwi realizowanie części zajęć do wyboru na uczelniach zagranicznych, z równoczesnym transferem punktów ECTS
- DZ d. rozpoczęcie kształcenia na kierunku położnictwo w języku angielskim w odniesieniu do kandydatów z krajów tzw. „starej Unii Europejskiej” (m.in. Francja, Niemcy, Włochy), gdzie kształcenie jest odpłatne i trudniej dostępne niż w polskich uczelniach

CS 4. Dążenie do wzmocnienia potencjału naukowo - dydaktycznego kierunku, poprzez Centrum Symulacji Medycznych Wydziału Nauk o Zdrowiu i kształcenie ustawiczne nauczycieli

- DZ a. zaangażowanie nauczycieli akademickich i władz Wydziału w pozyskiwanie środków zewnętrznych na unowocześnienie pracowni zajęć praktycznych
- DZ b. tworzenie warunków do nauczania położnictwa z wykorzystaniem istniejących pracowni symulacyjnych na innych uczelniach medycznych w kraju
- DZ c. współpraca nauczycieli akademickich z innymi ośrodkami dydaktycznymi w dziedzinie położnictwa, wymiana doświadczeń, realizowanie wspólnych międzynarodowych projektów naukowo – badawczych.

CS 5. Promocja kierunku położnictwo, jako priorytetowego dla poprawy zdrowia społeczeństwa Unii Europejskiej

- DZ a. współpraca ze szkołami średnimi województwa dolnośląskiego i województw granicznych, promowanie kierunku jako atrakcyjnego z punktu widzenia możliwości zatrudnienia w Polsce i w Europie
- DZ b. udział studentów i nauczycieli akademickich w międzynarodowych programach poprawy jakości życia, stanu zdrowia i bezpieczeństwa epidemiologicznego Unii Europejskiej
- DZ c. działania eksperckie pracowników naukowo – dydaktycznych w lokalnych i krajowych mediach, afiliowanie ich nazwą Wydziału Nauk o Zdrowiu i wzmacnianie zaufania społecznego dla profesjonalnego wykonywania zawodu położnej

CS 6. Perspektywiczny rozwój kształcenia położnych na studiach podyplomowych i specjalizacjach medycznych; wykorzystanie potencjału kadrowego Wydziału dla wspierania kształcenia ustawicznego osób dorosłych

- DZ a. uruchomienie nowych kierunków studiów podyplomowych, kursów specjalistycznych i specjalizacji zawodowych adresowanych do położnych
- DZ b. stałe monitorowanie zapotrzebowania na kształcenie ustawiczne położnych wykonujących zawód, poprzez wykorzystanie środowiskowych czasopism, portali internetowych i innych źródeł
- DZ c. dążenie do wsparcia ze strony władz Uczelni w tworzeniu ram programowych i finansowych dla studiów podyplomowych, kursów i specjalizacji dla położnych

Wskazane cele strategiczne i działania powinny stanowić podstawę do ich operacjonalizacji i stałego wzmacniania kierunku położnictwo na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.